

„Edinost“

zdravja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Clara pacta boni amici.

»Učiteljski Tovariš« postaja zadnje čase jako zanimiva lektura. Pa ne toliko za pedagoge, nego veliko bolj za politike in one, ki se posebno zanimajo za psihologijo razvijanja življenja narodov.

V resnici je tako! Dočim radi nedostajanja časa moramo puščati nedotaknjeno na strani marsikatero glasilu, da si vemo, da bi bilo v interesu naše narodne stvari, ako bi mu sledili, smo pa v zadnje čase postali marljivi in pazljivi čitatelji gori rečenega učiteljskega glasila.

In je res zanimiva lektura to. Velesposlovano uredništvo »Tovariša« bi pa prosili najljubše, naj nam ne šteje v zlo našo odkritost, ki nam veleva, da povemo kar hitro, kar mislimo: gradivo v »Učiteljskem Tovarišu« je nerazmerno bolj zanimivo in poučno, nego pa — razveseljivo. Verujemo radi, da ti pojavi se zvest izraz ogorčenja večine učiteljev, ali odločno moramo povedati, da ne odgovarjajo interesu naroda z ozirom na sedanji stadij njega narodnega in političnega razvoja!

Mnogokrat smo se morali braniti pred očitanjem, prihajajočim najpogostejše ravno od goriške strani, da ne simpatiziramo z učitelji; bolj goreči med prvoboritelji na čelu učiteljev na Goriškem so nam očitali celo, da smo jim sovražni, da hoté in namenoma nasprotujemo njihovim interesom, da nočemo poznati važnosti tega vlezaslužnega stanu in da nočemo pripoznati učiteljev med poklicane činitelje v življenju naroda, marveč da jih hočemo nekako izključevati kakor nekako quantitè négligeable.....!

Si-li je možno misliti bolj krivičnega očitanja? Saj ravno zato, ker pripoznavamo važnost učiteljskega stanu, ravno zato, ker želimo videti učitelja v prvih vrstah mej poklicanih činitelji naroda, ravno zato, ker smatramo pojave med učitelstvom kakor integralen del našega vsesкупnega narodnega življenja, ravno zato nam reže v dušo, ko moramo v »Učiteljskem Tovarišu«, v glasilu velike večine — mi vsaj mislimo tako — slovenskih učiteljev čitati pojave, ki so priča o evoluciji v življenju in mišljenju tako važnega dela naroda, o evoluciji, ki gre naravnost v navskrižje z interesi skupnega naroda z ozirom — ponavljamo to — na sedanji

stadij gigantske in obupne borbe, ki jo bije naš narod za svoj obstanek ob svojih periferijah!

Ne, gospóda: ni nasprotstvo to, ki nam potiska pero v roko, ampak zavest, kaj pomenja vaš poklic za sleherni narod, spoznavanje, koliko vi lahko koristite narodu in koliko mu lahko škodujete, pred vsem pa zavest: da ste vi del naroda, katerega ne sme izključati nikdo! Ali iz dejstva, da vas ne sme izključati nikdo drugi, narašča tudi vam sveta dolžnost — da se ne izključate sami iz skupnosti, da ne stavite svojega interesa nekako izven skupno-narodnega interesa, kakor ga določa sedanji stadij borbe.

To je naše stališče, od katerega nas ne odmakne nobena sila in nobeno očitanje....

Rekli smo, da so razna izvajanja v »Učiteljskem Tovarišu« znaki neke evolucije v mišljenju učiteljev, katero moramo živo obžalovati. Tudi v zadnji številki je takih pojavov. Tam čitamo v spisu o deželnem učiteljskem društvu na Goriškem:

»To društvo stoji po našem poznavanju popolnoma na nevtralnih narodnostnih tleh, to je, vsaka narodnost se razvijaj mirno poleg druge. In to je edina prava pot, po kateri deluj sploh avstrijsko učitelstvo v doseg svojih ciljev. Vendar izražamo neko željo in skoro bi smeli reči »zahtevamo.

»Ako smo prav poučeni, so si izbrali udje deželnega učit. društva za goriško in gradiščansko kot svoje glasilu »Deutsch-österreich. Lehrerzeitung« — kar je popolnoma prav; malenkost, da ta časopis malce bolj vleče na Deutsch-national, se lahko prezre!«

Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« pa dostavlja:

»Klerikalcem pa to ni po volji: vsako napredno učiteljsko združenje jim dela skrb in preglavice; oni vedo predobro, da ima goriško deželno učiteljsko društvo sedaj, ko je v njem združeno učitelstvo vseh treh narodnosti, veliko moč; zato zahtevajo, da bi se postavilo društvo na odločno narodno podlago. Povedali smo že zadnjič, da to ni mogoče, sicer se razcepi sedanje krepko delujoče deželno učiteljsko društvo in dobiček bi imeli vsled tega le — klerikalci. Izven društva bodi vsakdo zvest sin svojega naroda in pridno neguj narodnost svojo, v zdru-

ževanju med sabo pa ne smemo biti učitelji nestrpni do učiteljev drugih narodnosti. V svojih društvih in shodih imejmo pred očmi zgolj le učitelja, ne pa Slovence, Nemce, Italijane, Čeha, Poljaka itd. V svojih društvih in shodih moramo biti torej mednarodni, ako hočemo premagati mednarodni klerikalizem!«

Ako nekoliko analiziramo te stavke, vidimo takoj, kako se v obeh teh izjavah lepo pokriva nedoslednost, kako je obema znak — nelogika.

To izjavljamo odkrito in brez strahu, da si se zavedamo nevarnosti, v katero se podajemo, v nevarnost namreč, da nas postavijo na sramotni oder — klerikalizma! Ali ni baš to znak nepopolne evolucije v našem življenju, da se povdarjanje narodnega stališča identifikira s klerikalstvom! Ali se pisem takih trditvev nič ne dozdeva, kako dajejo s tem orožje v roko sovražnikom ravno iste narodno-napredne stranke, ki naj bo njih zaveznica, in kako kompromitirajo to stranko?!

Dopisnik in uredništvo sta torej v soglasju. Le jedna razlika je med njima! Dopisniku moramo priznati to prednost, da je cinično odkrit. Njega ne moti, da list, ki si ga je deželno učiteljsko društvo izbralo za svoje glasilu, vleče na »deutsch-national«, dočim uredništvo suče besede, da bi olepšalo, kar je dopisnik odkrito povedal v svojem einizmu.

Kako resne so besede dopisnikove o mirnem razvijanju narodnosti jedne poleg druge, nam pač pravi sam, ko se zadovoljuje z glasilom, ki vleče na »deutsch-national«, ki torej pripada struji, izključujoči tako mirno razvijanje in zahtevajoči nadvladje in despotizem za jedne in podjarmljenje za druge, struji, ki odreka nemškemu narodom najprimitivnejši pogoj za gojenje in razvijanje svoje narodne individualnosti. Lep internacionalizem to, kateremu ugaja soseščina najstrupenejšega nacjonalizma! To nesoglasje kriči in menimo, da nam ne treba dalje zgubljati besed z g. dopisnikom.

Uredništvu »Učiteljskega Tovariša«, ki bi hotelo zadovoljiti kozla in ohraniti travo, ki prižiga jedno svečo rodoljubju, drugo pa internacionalizmu, ki hoče premagati mednarodnost klerikalizma, a brani svojo mednarodnost — treba že posvetiti par besed.

Prav in opravičeno je, da v gotovih slučajih padajo narodne ograje in da se ljudje, ki imajo skupne interese, družijo v svojo obrambo. Na vseh straneh vidimo, kako rasejo organizacije v varstvo stanovskih koristi. Socijalisti organizirajo svoje »klassenbewusste« batalijone, trgovci, industrijalci in obrtniki različnih narodnosti prireajo svoje enquete, združujejo se državni in zasebni uradniki, in celo zastopstva mest iščejo organizacije za povspesevanje svojih koristi. Zakaj naj bi ravno učiteljem kratili to pravico? To bi bilo krivično! Ali, ako hočemo, da je kaka prireditev res mednarodna, je neizogibno potrebno, da so mednarodni vsi interesiranci!! Je-li pa možno trditi, da so nemški učiteljski krogi, kateri m goriško učiteljsko društvo poverja zastopstvo svojih interesov, res mednarodni?! Tu vidimo isto žalostno igro kakor pri naših socijalistih: od naših se zahteva, naj se preleve v »mednarodne«, vsi oni drugi pa ostajajo lepo to, kar so — nacjonalisti!! Seveda, pravi uredništvo »Učit. Tovariša«: v združevanju med seboj ne smemo biti nestrpni, izven društva pa bodi vsakdo »zvest sin svojega naroda!«

Lahko bi vprašali mi: kedaj smo še zahtevali, naj bodo učitelji nestrpni do svojih drugorodnih učiteljev? Mi ne umejemo pod rodoljubjem sovražstva do drugih, ampak ljubezen do svojega!! Ali pustimo to! Molčimo tudi o tem, da so tovariši g. predsednika deželnemu učiteljskemu društvu goriškemu v naših krajih povsodu najhujši »Südmarkoveci«, da so n. pr. v Trstu prednjaki vse nemškonacjonalne agitacije. Molčimo o tem, kako čudno izgleda slovenski učitelj v družbi snovateljev organizacije, naperjene proti življenjskim pogojem našega naroda....! Molčimo o tem in omenimo le, kako so ti gospodje nemškonacjonalni tudi na polju šolstva! V Trstu pridite, o gospodje iz Gorice, da izveste od svojih lastnih stanovskih tovarišev slovenske narodnosti, kako tisti nemškonacjonalni gospodje sistematično in proračunjeno duše celo tisto predpisano mrvo pouka v slovenščini (o čemer je kričeč dokaz dejstvo, da nad 10 let ni videl ta pouk nobenega nadzornika)! Pridite, da boste videli, kako nekolegijalno postopajo proti svojim lastnim slovenskim stanovskim drugom! Pridite, da izveste, kake krivice in zapostavljanja morajo trpeti stari zaslužni

PODLISTEK.

9

„Mazepa“.

Povest iz začetka 18. stoletja. — (Spisal Ledenovski.)

V odgovor mu je trda neizprosna postava mladeniča padla okoli vratu. Da si surov vojak, čutil je vendar bál poveljnika. Ko ga je objel, pogledal je orožje, da-li je v redu in odšel proti potoku po povelju.

Tudi ostali kozaki so slišali besede Mazepe. Približali so se mu in osivel junak mu je podal roko: »Hetman, mi pojdemo vsi s teboj. Glej, moja glava je že osivela, ali prišel sem tebi zvestobo do smrti. Spolnjeval jo bom.«

Mazepa ga je pogledal ljubeznjivo z velikimi, črnimi očmi: »Demetriji, pomisli, ti imaš doma otroke in ženo.«

Ali stari junak je zmajal z glavo: »Prej morajo razrezati starega Demetrija na kose, nego bi on zapustil zastavo svojega hetmana. Mar nečeš jednega brata več v boju, poveljnik?! Moje roke so stare sicer, a žilave. Še bi zdrobil in zmlél žnjimi izdajice mojega glavarja.«

»Če je tako pojdite z menoj«, je rekel hetman zadovoljen in poslal še tri kozake po konje.

Le-ti so hiteli proti potoku in dobili

Davljó tam, ko je lovil in izbiral najboljše konja. Pridružili so se mu, in vsi štirje so privlekli zadostno število konj v gozdíč. Takoj so kozaki zaseli konje. Dvema lahno ranjenima so pomagali v sedlo, ostale so pustili tam. Urno so odjahali; kajti že je bilo slišati od vasi sem strašen krik in vrišč.

Obrnili so se proti vzhodu, in konji so leteli kakor ptice po ravnini proti mogočnemu Donu.

Težko se je ločil Mazepa od Ukrajine. Hudo mu je bilo po Jarenini. Ali kaj je hotel?

Hotel se je vrniti spet v Ukrajino, ali ne tako prijazno, kakor vedno poprej. Saj ga niso vezali nanjo ne bratje ne stariši. Vse mu je pomrlo. Bil je sirota. Jedino bitje, ljubo mu še v Ukrajini, mu je bila Jarenina. Po njo se je hotel vrniti, ali z orožjem v roki.

Tri dni so jahali že Mazepini. Privoščili so si le malo počitka. Četrty dan so se bližali velikanskemu gozdu. Slišali so od daleč ropot in šumenje vode. Bil je to Don, ki je valil valove doli v globoko Črno morje. Ravno na tem kraju pa je kazal svojo čudovito moč in lepoto. Kozaki so se bližali namreč krajnemu slapu. Kakor da bi peneči valovi hoteli odtrgati stene, je šumelo in bučalo v mogočnem vodovju.

Mazepa je znal, da ob tej mogočni reki stanuje hetman donskih kozakov. Bil je tu nekočkrat za časa bojev s Petrom Velikim.

Kozaki so se obrnili ob reki navzgor in obédovali mogočno vodovje. Jezdili so kake štiri ure, kar so zazrli velik kup koč pred seboj, na malem hribu.

Od spodaj se je vila reka Don in blestela v solnčnih žarkih. Srce jim je utripalo močnejše.

Ali jih tamošnji kozaki vsprejmejo dobro in veselo? Bog ve! No, naši znanci so se zanašali na znano slovansko gostoljubnost.

Blizu vasi so srečali več žen, ki so obdelavale pusto zemljo. Začudeno so gledale prišlece. Tujec v vasi je bila redka prikazen.

Mazepa je jahal naravnost proti največji koči. Vedel je, da stanuje tam hetman donskih kozakov. Res ga je dobil, ko je z drugimi kozaki sedel pred kočjo in pušil iz dolge pipe. Bil je mož plečat, kakih petdeset let. Spoznal je Mazepo takoj in mu mignil v kočjo.

Ostali kozaki so pustili konje zunaj in posedli pri njih na tla. Mazepa je prosil gostoljubnosti, kar mu je hetman rad obljubil. Takoj je ukazal prinesiti okrepčila za vse in jim odkazal prazno kočjo. Konje so izpustili na pašo, katere ni manjkalo.

Hetman je vprašal Mazepo, kaj da ga je privedlo k donskim kozakom?!

»Izdajstvo lastnih rojakov. Sklenil sem, da jih oslobodim ruskega jarma. Tudi tebe sem hotel pridobiti za ustajo, ker sem vedel, da čakaš samo ugodnega trenutka. Pa tisti Ostrovski — saj ti je znan od tistih dni, ko smo se bili skupno v vrsti proti Petru Velikemu — jih je pregovoril, češ, da namerjam izdati jih. Napadli so me po noči, in zdaj me vidiš tu, kjer sem našel zaželjeno prijateljstvo.«

Hetman je pomajal z glavo: »Ostrovski! znan mi je, znan. Še predobro se spominjam, kaj je počel v omenjenem boju. Vedno je iskal prepir. Saj se spominjaš, da je ubil v nekem poboju mojega bratrance. Komaj sem zadržal svoje kozake, da niso planili po vaših četah.«

Med takimi pogovori je prišla noč. A Mazepa ni mogel zatisniti očesa. Zbudil je Davljó in mu naročil, naj se odpravi na pot v švedski tabor in naj pove kralju, da si je ob Donu izbral svoj stan.

Tako da namerja pridobiti, Mazepa namreč, tudi donske kozake za svoj namen. A o dogodkih v Ukrajini naj molči. Če tudi je bil ves utrujen, napravil se je Davlja takoj, ko je napočilo jutro, na daljno pot.

(Pride še.)

slovenski pedagogi od istih somišljenikov vašega predsednika!! Kje je tu strpljivost in kje nestrpljivost v mejsebojnem življenju učiteljev?! Mi je ne vidimo strpljivosti, mi vidimo le dijamentalno nasprotje — naši učitelji pa morajo biti mednarodni!!

V združevanju naj bodo učitelji mednarodni! Kako pa Nemci umevajo to mednarodnost, dokazal je predsednik deželnega učiteljskega društva goriškega s tem, da je celó v tako društvo uvel nemško uradovanje, izključno nemške tiskovine in ne dopušča na tiskovinah ni znaka, da je to društvo — mednarodno!! Kaže-li društvo svojo mednarodnost s tem, da celó slovenskim uredništvom piše nemške naslove, nemške dopise in na tiskovinah, ki nimajo ni znaka, da je društvo — mednarodno?!

Ne, gospóda učitelji, vaš nemški gosp. predsednik je pokazal s priznanja vredno odkritostjo to jedino jedno: da intenzivno čuti v sebi tisti poznani Drang nach Osten in da hoče biti kaplja v val, o katerem je govoril general Komarov na slavnostih v Pragi!!

»Učiteljski Tovariš« se zaleta tudi v voditelje narodne stranke v Istri! Ne imenuje sicer nobenega, ali prejasno je videti — kopito. Krvaveti mora človeku sree, ko vidi, da glasiló slovenskih učiteljev v takih hipih...! Ne, ne! ne moremo naprej, ker bi morali postati bolj ostri, nego želimo sami! Z mirnim srecem moremo poklicati vse poštene in miroljubne učitelje Istre za pričo o vprašanju, da-li so se naši voditelji in mučeniki v Istri kedaj pokazali sovražne učiteljem! Klasična priča so tudi stenografični zapisniki sej deželnega zbora! Tam bi izvedeli tudi, da je bil »far« Kompare vsikdar v prvih vrstah v borbi toliko za šolstvo naše, kolikor za stanovske koristi naših učiteljev! Seveda uredništvo »Učiteljskega Tovariša« ne posluša takih prič, njemu je sveto le, kar pravi kakov — Marchi!!

Dekan Kompare je vskliknil na shodu v Barkovljah: duhovniki moramo biti z narodom; kajti tudi nas ne bodo trebali več, ko naroda ne bo... Gg. učitelji, ne pozabite, da ta rek velja tudi vam! Nikdo vam ne krati, da se organizujete in branite svoje stanovske koristi, ali čim vidimo, da se ta obramba začinja gibati v taki smeri, da bi mogla škodovati borbi za skupne narodne koristi, ne moremo drugače, nego da se postavljamo na stran teh poslednjih!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. novembra 1900.

Volilno gibanje. Trst. Tu ne gre gladko. Gospóda se menda ne morejo sporazumeti glede kandidatur. Signori v skupnem odboru so različnih misli; jedni bi hoteli za V. kurijo Rascovicha, drugi Spadonija, nekateri mislijo na Cimadorija! Svoji prijateljici v Gracu pa javljajo, da se spor utegne poravnati tako, da se vsi izrečejo za župana Sandrinellija. Imena kažejo, da se gospóda mislijo zadovoljiti z materijalom srednje in eventuelno tudi niže kvalitete.

Istra. Naši nadaljujejo pridno. Shod se vrši za shodom. Tako je bil v soboto shod v Kastenjeru in v nedeljo v Alturi (na Puljščini) in istotako v nedeljo se omenjeni shod v Dolenji vasi. Povsod je bila udeležba velika in ljudstvo jako zavzeto.

Iz občine Miljske nam pišejo: Sekcija Milje (V. kurija) bo dne 28. t. m. volila 7 vol. mož; sekcija Škofije (V. kurija) dne 29. t. m. 7 volilnih mož; sekcija Plavije (V. kurija) dne 1. decembra 1 vol. moža. Za skupino kmečkih občin sekcija Škofije dne 30. t. m. 7 volilnih mož in Plavije dne 1. decembra 2 vol. moža. Mesto Miljsko voli v skupini mest.

Včeraj že smo omenili, da se nasprotniki kažejo jako korajžne. V »Grazer Tagespost« se rogajo naši stranki, češ, Slovani so zahtevali volitev po sekcijah. Sedaj imajo. Ravno to jim škodi, kajti vse dosedanje volitve vol. mož so izpadle ugodno za italijansko stranko: No, no; povedati bi morali tudi to, da so dosedaj volili samo taki kraji, kjer gospodarijo Italijani, in da ni volila še nijedna sekcija, katero štejejo mi med svoje! Torej le počasi z roganjem. Mi smo celó uverjeni, da je naši stranki zagotovljena zmaga v V. kuriji, ako bodo volitve res volitve in ako bodo politične oblasti pazile, da se ne bosta gazila zakon in morala: ako se ne bo falzificiralo javnega menenja.

Deželni zbori bodo baje sklicani v decembru, ali k večjemu za 6 dni. Nekateri da bodo sklicani v dneh od 15. do 23. decembra, drugi pa po božičnih praznikih.

Poraz g. Körberja v vprašanju bosanskih železnice potrja sedaj najbolj pisava ogrskih vladnih listov, ki povdarjajo sedaj z naravnost neverjetnim cinizmom, da obljube storjene g. Körberju, niso ni najmanj obvezne za ogerski parlament. »Budapesti Hir-lap« meni nesramno: Prepustite nam Dalma-cijo in Bosno, potem jima zgradimo železnice tudi brez Avstrije! — To je jasno govorjeno. Avstrija naj zida — strategičko železnice Madjarom v prid, za madjarski denar se pa bodo zidale železnice v Bosni, ko bo ta dežela last Madjarov!!

Odgovor so ostali dolžni! »Narodni listy« so poročali te dni: »Bil je samo sodni adjunkt, ali vrl mož. Ni se pokoril nalogu predpostavljene instance, ki je po nalogu z Dunaja zahtevala od njega, da mora v notranjem poslovanju, kakor pred izdajanjem jezikovnih naredeb, uradovati izključno nemški. Adjunkt je prijavil višjemu deželnemu sodišču, da se bo takoj pokoril temu nalogu, čim mu označijo § zakona, glasom katerega mora na sodiščih kraljestva češkega nemščina veljati kakor notranji jezik. In kaj je storilo više deželno sodišče? Poslalo je izjavo adjunktovo na Dunaj s prošnjo, naj ministerstvo reagira na to in naj označi oni zahtevani paragraf. Ministerstvo je pa vrnilo akt višjemu deželnemu sodišču z izgovorom, da ta stvar spada izključno le v kompetenco višega deželnega sodišča. Ta poslednja instance pa je izjavo adjunkta pustila jednostavno nerešeno! Iz katerega vzroka? Le iz tega, ker ravno ni nobenega zakona, patenta in niti ne kake naredbe, s katerimi bi bila statuirana nemščina kakor notranji jezik!«

Taka je torej ta glasovita zahteva Nemcev: brez vsake zakonske in pravne podlage!! Naša država jednostavno ne pozna nobenega državnega, niti ne privilegovanega notranjega jezika! V kolikor uživa nemščina prednost na centralnih oblastih, v to privoljemo Nemci iz svoje volje, z ozirom na fakične razmere. V kolikor pa nemščina uživa prednost preko tega okvirja, je to le ostalina stare razvade in stare krivice.

Mož je to zahtev Nemcev tako temeljito dovelj absurdum, da ostane brzkone adjunkt za vse čase, ali ponosen more biti, da so mu vse juridiške avtoritete na rečenih oblastih ostale odgovor — dolžne. — Za nas Primorce ima ta dogodek še posebno važnost, ker priča tudi, kako posebno absurde so še le zahteve Italijanov, ki reklamirajo italijansko lastnost jedinega notranjega jezika na naših sodiščih!! Če niti za nemščino ne morejo navesti nobenega §, od kje naj pa vzamejo opravičenje za ekskluzivnost italijanskega jezika v notranjem občevanju?! — Lingua del foro — slabi so ti stebri!

Pravda Žida Hilsnerja v Pisku se je približala svojemu koncu. Neštete priče so bile zaslišane in sodišče v Pisku je v tej čudni pravdi dopustilo najboljše zasledovanje dokazov, tako, da je bila zaslišana nedogledna vrsta prič in štejejo zapisniki na tisoče. Dokazilno postopanje je sedaj dovršeno in minoli ponedeljek je držal svoj plaidoyer državni pravdnik dr. Malijovsky, ki je izrazil svoje prepričanje o krivdi obtožene Hilsnerja na umoru Neže Hruza in na umoru Marije Klima. To svoje prepričanje je podprl z izpovedbami nešteti prič, z okolnostjo, da je Hilsnerju popolnoma ponesrečil poskus, da bi po pričah dokazal svoj alibi, in slednjič z Hilsnerjevo lastno izjavo, oziroma njegovim vedenjem na razpravah. Glede motiva o umorih se je državni pravdnik odločno izrekel proti »pravljici« o ritualnem umoru, proti temu namreč, da sta se umora na Neži Hruzi in Ani Klima izvršila v to svrhu, da so Židje vjeli njijino — krščansko — kri za uporabo na svojih verskih obredih. Državni pravdnik se je skliceval na menenje medicinske fakulte, ki izključuje ta motiv. Končno je apeliral na porotnike, naj v tem slučaju ne gledajo na tuje vplive! Povzdignejo naj se do idealne višine ter sodijo v svesti si svoje prislege, kakor se spodobi pravičnim, poštenim in slobodnim možem. Sejo je predsednik pretrgal za jedno uro; potem je govoril zastopnik rodbine Hruza, dr. Baxa. V svojem govoru se je bavil največ z motivom zločina ter se o tem postavil na popolno nasprotno stališče ter je naravnost izrazil svoje trdno prepričanje ne le o krivdi Hilsnerja, ampak tudi o

tem, da se je na Hruzi in Klimi izvršil ritualni umor. Dr. Baxa je opozarjal na mahinacije, ki so se v tem procesu uprizarjale od strani židovstva. Menenje medicinske fakulte je v svojem dokazovanju označil kakor »fantastičen spis«. Povdarjal je, da se umori s sličnimi spremljevalnimi prikaznimi dogajajo tudi drugod, a nikdar ni možno priti stvari do dna, ter tudi, da ni smeti prezirati tega, kar leži v zraku in o čemer govore tisoči jezikov.

Drugi zastopnik privatnih strank, dr. Pevny, se je glede motiva umorstva pridružil izvajanjem dra. Baxe ter je priporočal porotnikom, naj po vestnem upoštevanju vseh okolnosti potrdijo predložena jim vprašanja o Hilsnerjevi krivdi. Razpravo je na to predsednik preložil na drugi dan, t. j. terek. Danes se najbrže izreče sodba.

Tržaške vesti.

Imenovanje. Tržaško namestništvo je imenovalo višjega inženjerja Riharda Peterlungerja komisarjem za preskušanje kotlov v političnih okrajih. Pazin, Poreč, Pulj, Volosko in Lošinj. Urad imenovanega inženjerja se nahaja v Trstu, ulica Miramar št. 3. IV. nadstropje.

Dolžnost in dostojanstvo. Pod tem naslovom se današnji »Piccolo« jezi na one trgovce in meščane, ki se v svojih ulogah do državnih oblasti često poslužujejo jezika, »ki ni njihov« in ki ni deželni jezik. To da delajo včasih le iz gole navade, včasih pa tudi zato, ker menijo, da je s tem njih stvar bolj priporočena. Iz tega nastajajo posledice, nezaheljene tudi od dotičnikov: odrekajo se pravicam in odpirajo pot novotarjam, ki so proti naravi dežele in proti zakonu.

Sosebno pa trgovinska zbornica, da dobiva često od trdk pisem, sestavljenih v nemškem jeziku. In vendar da je to absurdno, ker trgovinska zbornica mora imeti le tisti značaj, katerega ima pokrajina! Celó vlada da pripoznava nje italijanski značaj. Postopanje dotičnih trgovcev da je torej nasprotno narodni dolžnosti in dostojnosti. »Piccolo« jih opozarja na možnost, da bi po njih krivdi lahko na kakem uradu nemščina postala izključni uradni jezik!

Načelno pritrjamo »Piccolo«. Na vseh uradih kaže se narodni značaj dežele, imej deželni jezik prvo mesto. Mi bi morali torej pohvaliti ta list, ako ne bi vedeli, da njega navdušenje za to opravičeno načelo, sega le tako daleč, dokler sega interes njegove stranke. Ako bi bil »Piccolo« res zvest temu načelu, ne bi proganjal slovenskega jezika iz uradov, kajti tudi ta jezik je deželni jezik v zmislu zakona, po fakičnih odnosih in glasom ope-tovanih razsodb najvišjih sodnih oblastih.

Ali ljudje, v katerih imenu govori re-čeni list, niso ljudje načel, ampak ljudje hi-navstva, ki se pač sklicujejo na načelo, ako je njim v prid, ali čim ugaja načelo tudi drugim, gazio je brezvestno in brez vsacega pomisleka. To jih bo še teplo kedaj. Ako ne bi bili tako zaslepljeni v svoji strasti in svo-jem sovraštvu, vzbujati bi se nam morale resne misli baš tedaj, ko govore o naši trgo-vinski zbornici, kajti laški značaj te zbornice postaja fikejka bolj in bolj; oni morejo kri-čati kolikor hočejo o italijanstvu te zbornice, ali kruta, naga, neizproсна resnica je, da Ita-lijani rapidno zgubljajo na polju trgovine, da jih Nemci odrivajo korak za korakom, da je danes malone vsa velika trgovina v nemških rekah!! Javno večerno življenje v Trstu — vsaj po večih lokalih — je že sedaj nemško. In to se bo razvijalo dalje, ako bodo gospoda nadaljevali svojo politiko sovraštva proti nam in slepote proti Nemcem. Z neizprošno logiko se bodo stvari razvijale dalje in z uro v roki smemo pričakovati dne, ko Nemci nastopijo tudi, kakor političen činitel. In tedaj bodo Italijani še opažali z grozo, kam so dospeli, ko se jim ponemči ne-le marsikateri urad, ampak tudi javno življenje, pred vsem pa — trgovinska zbornica! Italijanom je menda usojeno, da so gluhi in slepi za vse, kar se godi okolo njih in jim je usojeno, da jih more poučiti le — nepopravljiva škoda. — Da se »Piccolo« končno sklicuje tudi na § 19, to odgovorja zopet lastnemu jim hinavstvu. Ne-navadno drzno hinavstvo je, ako se na ta § sklicujejo ljudje, ki tako brutalno in cinično pometajo s pravicami drugih!!

Iz Bazovice nam pišejo danes: Danes so tu pri Bazovici zasledili drugo 75 cent. debelo premo-govo žilo. — Doznali smo od kompetentne strani, da se bo železnica, ki

se je imela graditi iz Gorice čez Kras na Opčine in v Trst, gradila na Sežano preko Lipice in Bazovice v Trst!

Rodoljubni posnemajte rodoljube! Dne 10. t. m. se je ob priliki ženitvanja g. Ivana Pertota z gđ. Elizo Krošelj v »Narodnem domu« v Barkovljah po nagovoru in pred-logu gosp. H. Razma med povabljenimi gosti nabralo 34 kron. Polovica se je odposlala — za Hrvatsko dijaško pripomočno društvo v Pazinu, drugo polovico pa podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Greti.

Dne 12. t. m. se je v veseli družbi za-vedno-rodoljubnih Kobarideev in Bazovčanov v Bazovici (in sicer zopet na nagovor in predlog ravno istega) nabralo 20 kron za: »Narodno okoličansko stražo« v Bazovici.

Tako je prav. Mi ne moremo pričakovati pomoči od nikoder, pač pa nam preté od zgorej in od spodej; zavarujmo in ohranimo si torej naše trdnjave stem, da se ob vsaki priliki zraven že itak prevelikih nam držav-nih in občinskih davkov spominjamo tudi svojega narodnega davka!!

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem so-dišču so bili včeraj obsojeni: 42-letni dninar Pavel Mazzió zaradi tatvine v 5 mesecev poostrene težke ječe; istotako zaradi tatvine 30-letni trg. agent Italus Molinari iz Milana v 3 mesece poostrene težke ječe; 28-letni čevljar Ivan Sinčič iz Trsta zaradi tatvine v 18 mesecev poostrene težke ječe in v poli-cijsko nadzorstvo.

Padel je včeraj popoldne na Korzu, hoté se izogniti tramvajskemu vozu, 15-letni Ferdinand Zimolo iz ulice Boshetto št. 32. ter se nevarno poškoval na obrazu. Spravi-li so ga v bolnišnico.

Tramvajski voz je vrgel včeraj popo-ludne v ulici Conti neko žensko, ki je nesla vodo, kakih 20 korakov daleč, ne da bi se jej kaj zgodilo.

V bolnišnico so sprejeli včeraj mej drugimi: 31-letnega Kačola Steinbüehla iz Škorklje št. 119., ki je kakor zavirač na ko-lodvoru južne železnice padel ter se nevarno ranil na desni nogi.

Poskušeu samomor. Sinoči okolo 11. ure je skočil 48-letni dninar Karol Dobra iz ulice Obrelle št. 1. v bližnji ribjega trga v morje; dva mornarja, ki sta prišla baš nimo, sta ga rešila.

Aretiranje. Pol. oficijal Titz je včeraj aretiral 22-letnega dninarja Ivana Obrezo, na katerega leti sum, da je izvršil več tatvin, zlasti, da je ulomil pri baronu Ralliju; tudi 38-letnega Julijana Geatana iz Gradiške, ki mu je brzkone pomagal, je aretiral isti uradnik.

Najdeno. Nekdo je včeraj našel na Istrski cesti par čevljev ter jih shranil na policijskem inspektoratu pri sv. Jakobu.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 15. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ei-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Acquedotto št. 45.a, mizarsko orodje; v ulici Foscolo št. 1, kovačijsko orodje; v S. Caterina št. 1, pohištvo; v ulici dell' Isti-tuto 5.a, pohištvo; na velikem trgu št. 4, iloviti kipi; v ulici Scorzera št. 6, mizarsko orodje; Glavne skladbe in sicer skladba XXIV., 102 soda polnih vina (ne daci-rano) in 1 sod prazen.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10.6, ob 2. uri popoldne 12.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 753.9 — Danes plima ob 3.50 predp. in ob 1.23 pop.; oseka ob 9.29 predpoludne in ob 8.40 popoldne.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« namerja osnovati nov »Tamburaški zbor«, ki bo za-se poseben odsek. K temu novemu odseku priglasilo se je že 12 izvežbanih tamburašev. Da se pa ta tamburaški zbor postavi takoj s početka na trdne noge; ter da bo zamogel vspevati in proevitati, treba mu je zadostno izvežbanih močij in za-dostno členov. V ta namen pozivljamo naj-uljudueje vse častite stare tamburaše in njih prijatelje, da se blagovolé prijaviti k temu novemu simpatičnemu društvu vsaj do sobote t. j. do 17. t. m. Upisnina se bo sprejemala v društveni telovadnici, ulica Coroneo št. 15, ves teden od 9—10 ure zvečer. Členarina bo znašala 1 krono mesečno. O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Imenovanje.** Minister-predsed-nik, kakor voditelj ministerstva za notranje

stvari, je imenoval inženjerja državnega stavbinstva na Primorskem Natala Tommasija višim inženjerjem za Tirolsko in Voralberško.

× Krstić. Mož pada niže in niže. Sreča le, da se mu število udanih krči bolj in bolj. Saj bi morali obupati nad bodočnostjo našega naroda v Istri, ako ne bi tako divjanje streznilo tudi največega slepeca. Dne 28. t. m. je bil ta mož v družbi svojih udanih v neki krčmi na Kastavščini. Ker so grdo proklinjali Boga in Mater Božjo in ker jih je neki 64-letni mož posvaril, da ni lepo, ako pameten človek proklinja, so ubogega stareca pretepli do krvavega in mu izbili dva zoba!!

Res nizko je padel nekdanji rodoljub Krstić. Ne le kakor mladič-dijak v Zagrebu, ampak tudi pozneje kakor zdrel doktor na Reki je bil najradikalnejši Hrvat. On, Krstić, ki bi bil pred desetimi leti skočil v ogenj za vsako narodno svetinjo, bljuje danes najgrje klevete na narodne prvake, ki so mu bili nekdanj uзорom poštenja, rodoljubja in nesebičnosti! Zaslužil je torej, da se je javno razobesila slika, katero je sestavil o njem sedanji namestniški svetovalec Fabiani, in ki smo jo bili že priobčili tudi v našem listu.

Vesti iz Kranjske.

* »Südmärkische Volksbank« dobi filijalko v Ljubljani. Prostore bo imela pri dr. Francu Egerju v Ljubljani. Nemoem menda kar ne gre in ne gre v glavo, da je Ljubljana slovenska in da bi tista pešice Nemcev, ki so v Ljubljani, najbolje storili, če bi dali slovo nadeji, da bi se kdaj še vrnili blaženi Dežmanovi časi, ko se je v Ljubljani tako sladko igralo in poslušalo na nemškotarsko vijolino. Do tega jim pač ne pomore niti filijalka »Südmärkische Volksbank«, katere je v Ljubljani toliko treba kakor petega kolesa na vozu.

* Društvo v pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja je imelo dne 8. t. m. svoj prvi občni zbor. Namesto oboleva načelnika provizoričnega odbora, gospododa župana Ivana Hribarja je zborovanje vodil dr. E. Kramer, ravnatelj kmetijsko-kemičnega preskuševališča v Ljubljani ter naznanil, da so pravila društva že potrjena. Členarina 2 kroni na leto. Po volitvi odbora je gosp. dr. E. Kramer predaval o delovanju kmetijskih, od c. kr. ministerstva za kmetijstvo subvencioniranih poskuševališč na barju in o njih praktičnih uspehih. Ob enem je bila prirejena za to zborovanje lepo urejena razstava kmetijskih pridelkov imenovanih poskuševališč. Od delovanja društva je pričakovati najboljših uspehov.

* Društvo »Radogoj«, ki podpira uboge slovenske visokošolce, je povodom svoje poroke g. dr. Ivan M. Hribar pristopil za ustanovnika z doneskom 100 kron. Posnemanja vredno!

* Mrtvega našli so v Potoškem grabnu že dalje časa pogrešanega mašinista Prašnikarjeve tovarne v Kamniku, Valentina Goloba.

* Električna železnica na Dolenskem. »Slovenec« poroča, da se neka ogerska tvrdka poteguje za koncesijo za gradnjo električne železnice iz Novega mesta preko Metlike v Črnomelj. V poštev bi prišla že projektovana proga.

* Na Slapu pri Vipavi se je osnovalo bralno društvo »Lipa«. V nedeljo je bil ustanovni shod.

Brzjavna poročila.

Sodišče v stvarih patentov.

DUNAJ 14. (K. B.) »Wiener Zeitung« priobčuje razglas ministerstva za trgovino in pravosodstvo, s katerim se objavlja opravični red za patentno sodišče, ter nadaljno naredbo istih ministerstev o prizivih na patentno sodišče ter o postopanju z istimi na patentnem uradu.

Nesreča v gledališču.

MADRID 14. (K. B.) Med boji bikov v Pedroguer-u (v pokrajini Alicante) se je udril oder s klopmi za gledalce ter je s tem zgubilo življenje 12 oseb, dočim jih je bilo 200 ranjenih.

Volilna borba na Češkem.

PLZEN 13. (K. B.) Vladni komisar je razpustil večerajšnji shod, ki ga je sklicalo pol. društvo »Pokrok« in na katerem je bilo kakih 6000 oseb, še predno je zamogel govoriti socijalno-demokratski kandidat V. kurije; to se je zgodilo zaradi razgrajanja in

pretepanja. Straža je izpraznila dvorano. Razpust zbor so provzročili narodni socijalisti, katerih je došlo mnogo na shod.

Iz ogrskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 13. (K. B.) Zbornica poslancev je v specialni debati sprejela z veliko večino zakonski načrt o uzakonjenju izjave nadvojvode Frana Ferdinanda ter spremembo, kakor jo je predlagal minister-predsednik pl. Szell, odbivši vse druge predloge.

Iz francoskega parlamenta.

PARIZ 13. (K. B.) Komora se je danes predpoludne pečala z generalno debato o proračunu. Finančni minister je naglašal potrebo, da se izvede jednodnost v proračunu ter da se misli resno na amortizacijo državnega dolga. Francija ima najteži budget, ki ni v nikakem razmerju z narodnim premoženjem. Francija da je sedaj na slabšem v tem oziru, nego za časa prejšnjih vlad in nego mnogo drugih držav. Letos se v proračunu prvokrat nahaja kredit. Pozival je komoro, da vrši glede zvišanja izdatkov strogo disciplino. Potem so zaključili debato.

Vojna v južni Afriki.

GRADOCK 12. (K. B.) »Reuter« javlja: Blizu Petrusberga so Buri po hudi borbi ujeli policijsko patroljo, a jo zopet izpustili, ko so jej vzeli puške in ostale predmete, ki so bili kaj vredni.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 13. (K. B.) Reuter popravlja vest lista »Times« o pogojih, ki jih je staviti Kitaju, tako, da bo isti imel plačati odškodnino oškodovanim državam, društvom in posamičnikom ter da imajo s trdnjavami, katere je porušiti, v mislih le trdnjave ob obali.

NEW-YORK 13. (K. B.) Brzjavka »New-York Herald« iz Washingtona pravi, da je državni tajnik Hay ozlovoljen po poročilih iz Pekinga, da hočejo poslaniki kaznovati vse uplivne Kitajce, ki so po njih menenju odgovorni za izgrede, ter zahtevati 600 milijonov odškodnine. Washingtonski uradniki mislijo, da bi trebalo eksemplarično kaznovati le tiste, ki so neposredno krivi ter da bi se ne smelo zahtevati večje odškodnine od 200 milijonov.

LONDON 13. (K. B.) Večerni listi javljajo iz Tientsina dne 10. t. m.: Rusi so se polastili topniškega arzenala na severni strani od mesta Yangtsun: o tem so imeli mnogo zbug. Zaplenili so mnogo denarja in orožja. 200 Kitajcev je padlo.

LONDON 14. (K. B.) »Times« javljajo iz Shanghaia dne 12. t. m.: Tukaj se zahteva, da se sprejme v pogoje glede miru zahteva, da je kitajske čete odstraniti iz okolice shanghajske.

Kakor javljajo listu »Times« iz Shanghaia, se v Tientsinu zelo zanimajo za to, kje se nahajajo sedaj japonske čete, ki so izginile iz Tientsina in Pekinga, a niso zapustile dežele, ne da bi se vedelo, kam so se podale.

LONDON 14. (K. B.) »Times« javljajo dne 11. t. m.: Videti je, da sprejme Kitajska vse pogoje, ki se nahajajo v noti vele-vlasti razven zahteve, da je neke prince in dostojanstvenike kaznovati s smrtno kaznijo. To da ni mogoče, dokler se nahaja dvor v rokah teh dostojanstvenikov.

LONDON 14. (K. B.) »Times« javljajo iz Shanghaia vest kitajskih listov, da je Liukuni pozval Čang-če-tunga, da se zajedno z njim upre ekspediciji, poslani čez Haukan proti Singanfa-u.

LONDON 14. (K. B.) »Standard« javlja iz Shanghaia z dne 10. t. m.: Sir Robert Hart je namenjen, da skupaj z zastopniki, vele-vlasti določi odškodninsko vsoto ter način plačevanja. Glasom cesarskega edikta je Li-Hung-Čang na mesto Yungbija imenovan vrhovnim poveljnikom severne armade.

Trgovina in promet.

Denarni trg.

Na javnem dunajskem trgu je bilo dne 12. t. m. denarja dovolj na razpolago ter se je dobival za bančne akcepte prve vrste po 4 1/4 %. Gibanje na dunajskem glavnem zavodu avstroogerske banke je bilo omejeno ter so znašale vloge 0.7 milijona K, zapadlosti pa 2.2 milijona.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V mesecu oktobru t. l. je bilo pri Ljubljanski kreditni banki vloženo na knjižice in tekoči račun K 54274334 stot. ter vzdignjeno K 79.76159 st. Stanje vseh vlog dne 31. oktobra K 536.52201 stot. Splošni promet prvih dveh mesecev, to je za mesec

september in oktober skupaj, znaša pa kron 10.029.985.—.

Načrt trgovinskega računarstva.

(Dalje.)

§ 2.

Osnovni računski načini.

1. Seštevati (adirati) se pravi poiskati novo število, ki ima toliko jednot, kakor določena števila skupaj.

$$\begin{array}{r} 1 + 5 + 7 + 3 = 16 \\ \text{seštevanci ali} \quad \text{vsota} \\ \text{sumandi} \end{array}$$

Čita se: eden več (plus) pet itd. je jednako šestnajst. Znamenje = imenujemo »jednačaj«. 16 je izračunana vsota:

1 + 5 + 7 + 3 je nakazano seštevaje;

(1 + 5 + 7 + 3) je nakazana vsota. () imenujemo »oklepaj«.

Pravila: Isti sumandi dajo v vsakem redu isto vsoto.

Vsoti prištejemo število, ako ga prištejemo samo jednemu sumandu. Številu prišteješ svoto, ako mu prišteješ njene sumande, drugega za drugim.

Ta pravila so važna za računanje na pamet n. pr.:

$$8 + 3 + 2 = 8 + 2 + 3 =$$

$$10 + 3 = 13$$

$$24 + 5 (20 + 4) + 5 =$$

$$20 + 9 = 29$$

$$30 + 56 = 30 + (50 + 6) =$$

$$80 + 6 = 86$$

Za prakso:

Piši različne številke, števila strogo drugo pod drugim; o seštevaju združuj števila, ki dajajo vsoto 10.

785 Čitaj:

925 jednice: 6, 16, 26

157 desetice: 2, 12, 17, 27

563 stotice: 2, 12, 22, 29

546

2976

Preskušnja:

Ako se bočemo prepričati, ali smo prav seštevati, seštevajmo še enkrat, n. pr. od zgoraj navzdol, (če smo prvokrat seštevati od zdolaj navzgor), ali pa narobe.

(Pride še.)

Trgovinske vesti.

Budimpešta 13. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.66 do 7.69 K. Rž za oktober K. — do — Rž za april K. 7.23 do 7.24 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.60 do 5.61 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 5.06 do 5.07

Pšenica: ponudbe zadostne. povpraševanje srednje, mirno Prodaja 26.000 m. st. nespremenjeno. Vreme: jasno.

Hamburg 13. Trg za kavo. Santos good average za december 36.50, za mare 37.75 za maj 38.25 za september 39.— Denar.

Havre 13. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 44.25, za mare po 50 kg Fres. 44.75

Dunajska borza dne 13. novembra.

	pred. večeraj	večeraj
Državni dolg v papirju	97.70	98.—
" " v srebru	97.40	97.70
Avstrijska renta v zlatu	115.10	115.10
" " kronah 4%	98.50	97.50
Kreditne akcije . . .	665.25	663.25
London 10 Lsr. . . .	240.65	240.65
20 mark	23.50	23.52
Napoleoni	19.21	19.20
100 italijanskih lir . .	90.45	90.55
Cikini	11.38	11.38

Politično društvo »Edinost«

pridei

v nedeljo, dne 18. novembra 1900

ob 4. uri popoldne

volilna shoda

v Bazovici

v prostorih gostilne gospoda Urbančiča

in v Lonjeru

v »Konsumnem društvu«.

ob 4. uri in pol popoldne

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.

2. Pogovor o volitvah.

3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Javna zahvala.

Po zaključku I. slovenske umetniške razstave je podpisanemu odboru slovenskega umetniškega društva preprijetna dolžnost, da se zahvali slavnemu občinstvu in vsem onim faktorjem, ki so pripomogli društvu do toli lepega moralnega vsepa. Zlasti pa se zahvaljujemo slavnemu deželnemu odboru, ki je prepustil društvu Repičeve in Zajčeve kipe, slav. mestni občini, ki nam je dala »Mestno dvorano« brezplačno na porabo, bl. gospodu županu Iv. Hribarju, ki je blagovolil razstavo otvoriti, ter se je izkazal društvu opetovano dejansko naklonjenega, slavni »ljublanski čitalnici« za prepustitev velike dvorane, členom dram. društva: gdč. Noemi, gdč. W. Radkiewicz, g. Josipu Nollju, g. Olšewskemu, g. Orzelskemu in g. Polasku; gdč. Miri Devovi, g. P. Lozarju, g. Cinnerju in g. Josipu Germu za njih prijazno sodelovanje pri akademiji na korist I. slov. umet. razstave, dalje vrli tvrdki J. J. Naglasa, ki je z redko požrtvovalnostjo in s finim okusom brezplačno dekorirala razstavino dvorano, gospodu mestnemu vrtnarju Heinizu, ki je okrasil dvorano s cvetličjem in končno slavni meščanski godbi, ki je pri zabavnem večeru ob prihodu velecenjenih tržaskih gostov igrala brezplačno.

Zahvaljujemo pa se tudi Tržačanom (zlasti prirediteljem posebnega vlaka, gospej K. Ponikvarjevi in g. Mandiču) in Celjanom, ki so toli mnogobrojno prispeli na našo razstavo in vsemu občinstvu, ki je s svojim posetom obvarovalo društvo materialne škode.

Posebno zahvalo pa izrekamo še preprijaznemu slovenskemu, hrvaškemu in češkemu časopisju, ki nas je s svojimi noticami, poročili in ocenami podpiralo ter priznavalo naš trud.

Pri tej priliki pa apeliramo na narodno občinstvo in časopisje brez izjeme, naj podpira naše društvo tudi v bodoče v njegovih idealnih ciljih za prosep in čast slovenske umetnosti. Vse slovenske rodoljube brez razlike strank prosimo, naj stopijo v vrste naših izvršujočih in podpornih članov! V slogi je moč tudi pri našem društvu, ki more poslej samo z materialno podporo občinstva prosperovati in vspesno nadaljevati začeto delo. Ker naše društvo ni politično, se ni in se ne bo vtikalo v politične, strankarske ali časnikarske polemike, ampak ostane nadalje zvesto svojemu vzvišenemu smotru: združevati vse delavce na širnem polju domače prosvete in umetnosti s prijatelji napredka slovenskega naroda.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1900.

Za odbor sloven. umetniškega društva:

Predsednik:

Podpredsednik:

Ivan Franke.

Jan Duffe.

Tajnik:

Fran Govčkar.

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Izbor bisernih in porcelanastih in nagrobnih
vencev, trakov, črk, spominov itd.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
priporoča slavnemu občinstvu
svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse
druge priprave za plinovo luč „Auer.“

in sicer:

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in
sprejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in
železnih blagajn, po cenah, da se ni bati
konkurence.

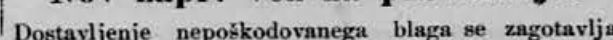
Aloiz Trevisan.

Zaloga kave, riža in olja.

Gori imenovana prosita, da se opustè so-
žalini poseti.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

II. Bistrica v oktobru 1900.

zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Cene zmerne. Posrežba poštena.

Spitalske ulice št. 2.

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

nizkim obrestim.

Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.